

IZ NAŠE DNEVNE KULTURE.

Iz pasjih dni.

1.

Kadar baladniki od vina gredó,
široko gredó, gredó težkó,
(baladno so namreč vse rime na O!)
vidijo to in onóoo...
Vidijo luno v krajce tri,
na vsakem krajeu so oči,
ene rumene, druge zelene,
v mrtvo obličje živo vsajene,
da pijejo v mozeg in pijejo v kri
(v vsaki baladi je treba krvi!)
mrki vampirji iz mrzlih dalj —
Pridi, slikaj, če moreš — Kralj!

2.

Vergilius... Virgilius.
Ena muha kaj stori,
sive glave obnori,
norce tuje, serce naše,
da jih pikolovstvo jaše:
Prešeren... Preširen.

3.

Ta pesnik... Saj se je izpel,
preden je peti začel!

4.

SHS jezik... Umej!
»Slovenac jesam,« prepevaj odslej!

5.

Kako se je slavi rodeval?
V filmu je trikrat Kosovo opeval.

6.

Slika: Christus heri et hodie...
Da le biblično ne, pa nam po godi je.

7.

Kritiziral bi vsak...
pisal pa nič!

8.

Oči in ušesa zdrava ima,
le da jih prav rabiti ne zna:
za ločila uho povpraša,
stike po očeh uglašá.

9.

Kraljevič Marko za rajo
je metal šestoper.
Anima pia, naš Stritar
v distihih — šestomer.

10.

Potnik, ki je ceste truden, se sezuje.
Joža, moj prijatelj, na podkovanem Pegazu
— potuje.

11.

Ali nima drugih potreb,
da se brezstidno v »Demonu« razgalja
Jereb?

12.

»Žalostne roke«... Sočutim, Tone, a glej,
Kaj te pravzaprav boli, povej!

13.

Komú bolj ko Prešernu pritiče
pesniški lovor ob senca?
Joži Zazuli, ki nam dal je —
kar venec sonetnega venca!

14.

Prešeren govori:
»Stritar in Askere... Puntar in Žigon,
pozabljeno vse!
Moje besede pa ne bodo prešle!«

15.

Jenko: Ali sem res, kot me je v »Šmonci«
opisal?

Levstik: Vidim, da ljubil je, a sebe le
risal! Lukian.

* * *

Meštrović in religiozna umetnost. — »Die christliche Kunst« (Monakovo, 1925, 8) piše: »J. Strzygowski je opozoril v časopisu 'Deutsche Kunst und Dekoration' na delo, ki je umetniška izpoved in pomeni program podobno kapeli sv. Mavra, katero je ustvaril P. Deziderij Lenz. Nagrobna kapela, ki krasi rtič v Cavtatu pri Dubrovniku, predstavlja resnično enotnost stavbne in oblikovne forme, ki jo primerja Strzygowski z mavzolejem Teodorija v Raveni. Kar pri ti znameniti centralni stavbi posebno privlačuje, je njena jasna zakonitost v tlorisu in gradbi, združena s poduhovljeno nežnostjo v plastiki. Ako kdo misli, da bo umetnost Jugoslovana v Nemčiji težko našla mnogo prijateljev, temelji ta bojazen nedvomno na posebnem načinu, s katerim izraža umetnik svoja čustva, toda kiparska sila in resnična poduhovljenost, ki sta izraz mojstra, polnega duše, bosta gotovo našli občudovanje in priznanje. Odkar smo doživeli 'Dombauhütte' v monakovski Gewerbeschau, naravnost blagodejno vpliva, če gledamo ta pravi ekspresionizem. Nedvomno bo ta ali oni želel drugačno Mater božjo ali angele, toda nedvomno je kapela kot celota mojstrsko delo. Izredno učinkujejo 4 angeli, ki plavajo na stenah glavnega prostora in nosijo duše pokojnikov v nebo. Čudovita nežnost in finost je v držanju, s katerim objemajo duše v podobi dece. Meštrović je v svoji stavbi, s fino občutenimi plastikami rešil problem ekspresionizma na edin način.«

(Po Hrv. Prosvjeti.)

PREJELI SMO V OCENO.

Julius Zeyer: **Tri legende o razpelu.**
Iz češčine prevedel dr. Fran Bradač.
(Prosveti in zabavi, 5.) V Ljubljani, 1924.
Izdala Zveza kulturnih društev. Založila Tiškovna zadruga. Natisnila Delniška tiskarna.
Zeyerjeva tegobna romantika. Baš dovolj,
da se je človek ne preobje in se vendar

zadostno pouči o njej. Umetniško ilustrirana knjiga bi dala fantastični vsebini več podarka, bolj sočna, slovensko-intuitivna beseda v prevodu — več vonja. Dr. I. P.

Zbirka zakonov. XVI. snopič: Zakon o stanovanjih (z dne 15. maja 1925). Pojasnil dr. Al. Gradnik. Ljubljana, 1925. Tiskovna zadruga.

Apuleius: **Amor in Psyche.** Pravljica ljubezni. Preložil in založil Anton Sovrè, 1925. Nat. V. Blanke, Ptuj.

Iz ljubljanske šole za arhitekturo 1925. Izdaja »Ognjišče« akademikov arhitektov v Ljubljani.

Carinthiacus, **Položaj Slovenaca pod Austrijom i položaj Nemaca u kraljevini SHS.** (Cir.) Ljubljana, 1925.

Dr. Matija Ambrožič: **Materinska pomoč zdravemu in bolnemu dojenčku.** S 30 slikami. Druga izboljšana izdaja. Ljubljana, 1925. Knjižnica inspektorja ministrstva narodnega zdravja v Ljubljani.

Mirko Korolija: **Jugana, vila najmlajša.** Dramska vizija v enem dejanju. Oder, 10. zv. Prevel R. Petruška-Peterlin. Ljubljana, Zveza kulturnih društev, 1925.

Ivan Pregelj: **Plebanus Joannes.** (Vikar Janez.) 2. pregledano izdanje. Tiskovno društvo v Kranju, 1925.

C. Golar: **Slovenske balade in romance.** Antologija. Splošna knjižnica, 51. Ljubljana, Zvezna tiskarna in knjigarna, 1925.

Marija Kmetova: **V metežu.** Roman. Spl. knjižnica, 54. Ljubljana, Zvezna tiskarna in knjigarna, 1925.

Zbornik za umetnostno zgodovino. Izdalo Umetn.-zgod. društvo v Ljubljani. V. l., 1925. Izšla je 1./2. v novi opremi in na boljšem papirju. Vsebina: V. Steska, Ljubljanski baročni kiparji. — Fr. Mesesnel, Nadežda Petrovič. — V. Molè, Zapadni Balkan v razvoju umetnosti srednjega veka. — Fr. Stelè, Epigrafične drobtine (letnici 1459 pri Sv. Primožu nad Kamnikom in na Kamnem vrhu ter stavbar Andrej iz Loke). — M. Kos, Srednjeveški rokopisi drž. licejske knjižnice v Ljubljani. — Priloga: Fr. Stelè, Umetnostni spomeniki Slovenije: I. Kamnik.

J. O. Curwood: **Kazan,** volčji pes. Kanadski roman. Poslovenil P. V. B. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1924. Ljudska knjižnica, 19. letnik. Ljudska knjižnica izhaja četrtletno.

Joseph Neuberger: **Schulflora von Baden.** 7. in 8. izboljšana izdaja. 114 slik. Herder & Co., Freiburg im Breisgau, 1925. Knjižica obsega vse znane na Badenskem rastoče divje rastline, razen tega veliko število navadnih krasilnih rastlin.

Slavjanofil: **Češki Argonauti u Sibiriji.** Tokijsko su izdanje ove brošure Česi kupili i uništiti u Japanu. Naklada »Džepne knjižnice«, Osijek, 1925.

Dr. M. Malnerič: **Tobolček.** Knjižni almanah Bele Krajine. Ob tisočletnici kronanja kralja Tomislava. V Ljubljani, Samozaložba, 1925. Knjiga, katere bibliografsko podana vsebina je razdeljena v poglavja po stvarnih momentih, vsebuje vse važnejše, kar se je dosedaj pisalo in dognalo o Beli Krajini.

Heinrich Faßbinder: **Vor dem Sommer.** Ein Buch vom innern Reifen für unsere künftigen Frauen. Herder & Co., Freiburg im Breisgau, 1925. Knjižica je namenjena zrelejším gojenkam učilišč.

P. Dörfler: **Das Geheimnis des Fisches.** Eine frühchristl. Erzählung. Herder & Co., Freiburg im Breisgau, 1925.

Ante Dukić: **Iz dnevnika jednog mgarca.** Zagreb, 1925. Jugoslov. štampa d. d.

Fr. Ks. Meško: **Našim malim.** Ljubljana, 1925. Učiteljska tiskarna.

Geografski vestnik. Časopis za geografijo in sorodne stroke. Izdaja in zalaga Geografsko društvo v Ljubljani. Uredniki: V. Bohinec, R. Savnik in F. Rubič. (Vsebina: Bohinec, Razvoj geografije v Slovencih. — Ehrlich, Geografija in etnologija. — Rus, Morfogenetske skice iz notranjske strani in Notranjski ravniki. — Gavazzi, Geografski razpored največje in najmanjše poprečne množine padavin na Balkanskem polotoku I. — Baš, Hmeljarstvo v Savinski dolini. — Manjši članki. — Književnost.)

E. About: **Kralj gorâ.** Iz francoščine prestavila Kristina Hafner. Jugoslov. knjigarna v Ljubljani, 1924. Ljudska knjižnica, 20. zv. (Izhaja četrtletno. — Obnovitev Ljudske knjižnice pozdravljamo!)

Al. Zalokar: **Pet let ginekologije in porodništva.** Iz bolnice za ženske bolezni v Ljubljani. Ilustrirano. Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1925.

Lucien Tesnière: **Les formes du duel en Slovène.** Travaux publiés par l'Institut d'études slaves III. Paris H. Champion, 1925.

Lucien Tesnière: **Atlas linguistique pour servir à l'étude du duel en slovène.** Paris, H. Champion, 1905. Travaux publiés par l'Institut d'études slaves; atlas hors série annexe au tome III.

H. Sienkiewicz: **Potop.** 5. in 6. snopič. Iz poljščine prevel dr. R. Molè. Ljubljana, Tiskovna zadruga, 1925.

O. Antonin Zaninović: **Marulićeva pjesma:** Tužerije grada Hjeropolima. Prilog II. Vjesniku za arheologiju i historiju dalmatinsku g. 1924/25. Split, 1925.

Svoboda. Glasilo delavske telovadne in kulturne zveze Svoboda v Ljubljani. 1. letnik, 1925.

Hermann Wendel: **Der Kampf der Südlawen um Freiheit und Einheit.** Frankfurter Societäts-Druckerei, Frankfurt a. M., 1925.